

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қыркүйек айы 2024жыл 1 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 02.09.2024	Сейсенбі 03.09.2024	Сәрсенбі 04.09.2024	Бейсенбі 05.09.2024	Жұма 06.09.2024
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту (сөйлеуді дамыту).				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Балалардың балабақшаға тез бейімделу жағдайларын талқылау. «Апта дәйексөздері» тақтасымен таныстыру, балалармен әңгімелесуін ұсыну.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Дидактикалық ойын «Суреттерді орналастыру» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Балармен жеке жұмыс.				
	«Менің досым» Мақсаты: Дос болу сезімін дамыту үшін топқа қонақ боп келген Жанель қуыршақты таныстыру. Ол өзімен ертіп келген достарын таныстыру. Міндеттері: Достарының есімдерін. сұрап, балаларға өз есімдерін айтқызу арқылы танысу дос болу жолдарын таныту. Достармен қандай ойын	«Біздің топ» Мақсаты:Балаларға топты аралатып, топтағы заттарды көрсету. Міндеттері:Оларды атап, не үшін қолданылатынын әңгімелеуді дамыту. Топтағы заттарды салыстыру негізінде үлкен кіші, ұзын қысқа деген сөздерді түсініп,	Дидактикалық ойын «Танып ал да, атын ата». Мақсаты: Ғажайып қоржынан алған заттарын танып, атай білуге үйрету. Табиғат бұрышындағы еңбекті бақылау (бөлме өсімдіктеріне күтім жасауға көмектесуін жетілдіру)	«Қуыршақ» Мақсаты :Дыбыстарды дұрыс айтып, байланыстыра сөйлеуін үйрету. Міндеттері: Топтағы қуыршақтармен еркін ойындар (сөйлеуді дамыту) Қуыршақтың сүйікті ойыншығы доп екен. Бізде доппен ойнай аламыз ба деп доппен ойындар	«Кітаптар» Мақсаты:Сүйікті қуыршақтарымызбен бірге кітаптар қарайық. Міндеттері: Кітаптан көргенімізді қуыршақтарымызға айтып берейік деп қызығушылығын жетілдіру (көркем әдебиет) (сөйлеуді дамыту)

	ойнайтынын сұрап ойын қолдануды үйрету. ойнау негізінде достық Заттарды сезімдерін дамыту. пайдаланып көру Жанельдің достарына қабылеттерін қалаулары бойынша дамыту сурет салып беру, (сөйлеуді дамыту) арқылы немесе мүсін (Қоршаған жасау арқылы жеке ортамен қарандашты , ермек таныстыру) сазды қолдану (математика негіздері) қабылеттерін қалыптастыру (сөйлеуді дамыту) (Сурет салу) (Мүсіндеу)			ойнату. Сосын доптың суретін салып, мүсінін жасауын , тақтаға жапсыруын ұйымдастыру. Қол қимылын дамытуға жағдай жасау (Сурет салу) (Мүсіндеу) (Жапсыру)	
Ертеңгілік жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету) Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. (сөйлеуді дамыту)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Бала, бала, баламыз. Бақшамызға барамыз. Күні бойы қызыққа, Батамыз да қаламыз Балалардың қандай ойындар ойнағысы келетінін айтып бөлісуіне жағдай жасау. «Ойыншық қайдан келеді?» тақырыбында әңгімелесі негізінде балалардың қызығушылықтары бойынша әрекет түрін тандау жасату, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту)				
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған	Қазақ тілі «Менің достарым» Міндеттері: Достары жайлы суреттер арқылы	Дене шынықтыру Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар:		Дене шынықтыру Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар:	Дене шынықтыру Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар:

іс-әрекеттер	әңгімелесу. Ауызекі сөйлеуде түрлі балалар әрекеттерінде қоршаған орта заттары мен табиғат нысандарының атауларын өздігінен қолдануды қалыптастыру.	<i>Жүру.</i> Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, сапта бір-бірден, екеуден (жүппен) жүру; <i>Жүгіру.</i> Бірқалыпты, аяқтың ұшымен жүгіру; <i>Еңбектеу, өрмелеу.</i> Заттардың арасымен еңбектеу <i>Сапқа тұру, қайта сапқа тұру.</i> Бірінің артынан бірі сапқа тұру, <u>Қимылды ойын:</u> Ақ доп, қызыл доп		<i>Жүру.</i> Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, сапта бір-бірден, екеуден (жүппен) жүру; <i>Жүгіру.</i> Бірқалыпты, аяқтың ұшымен жүгіру; <i>Еңбектеу, өрмелеу.</i> Заттардың арасымен еңбектеу <i>Сапқа тұру, қайта сапқа тұру.</i> Бірінің артынан бірі сапқа тұру, <u>Қимылды ойын:</u> Ақ доп, қызыл доп <u>Спорттық жаттығулар:</u> Үш дөңгелекті велосипед тебу дағдыларын қалыптастыру	<i>Жүру.</i> Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, сапта бір-бірден, екеуден (жүппен) жүру; <i>Домалату, лақтыру, қағып алу.</i> Оң және сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 метр) лақтыру (1-1,5 метр қашықтық) <i>Секіру.</i> 2-3 метр қашықтыққа алға қарай жылжып, құрсаудан құрсауға, заттарды айналып және заттардың арасымен секіру <u>Қимылды ойын:</u> Сақина жасыру
	«Балабақша - жайлы мекен» Таныс кітаптардағы суреттерді балалармен бірге қарастыру, оларға суреттердің мазмұны туралы эмоционалды түрде айту, балалардың пікірлерін тыңдау	Қауіпсіздік ережелері. Жол қауіпсіздігі ережелерін сақтау. Жол белгілерін (жүру бөлігі, жаяу жүргіншілер өткелі, тротуар) білу, бағдаршамның	«Әже» Топқа әже қонаққа келеді? Балалардан қонаққа кім келгенін сұрау. Сәлемдесу өз әжелерінің есімін атау, әже қандай адамі туралы әңгімелеп беруін сұрау негізінде	Қуыршағымыз демалысын, оған арнап кереует құрастырып берейік. (Құрастыру) «Үшқыр ой алаңы» жобасы «Тілім менің тірегім»	«Жол және орындық» Құрылыс материалдарынан жол және орындық жасауды үйрету. (Құрастыру) «Smart bala» жобасы

		белгілеріне сәйкес жолдан өту.	сөйлеуін қалыптастыру. Ойыншық туралы жаттаған тақпағын айтып, әжеден сыйлық алып құану сезіміне бөленуіне жағдай жасау (көркем әдебиет) (сөйлеуді дамыту) Әженің қоржынынан шыққан заттарды санау, топтастыру, салыстыру бойынша санау қабылеттерін дамыту (математика негіздері)		
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	«Балабақша қызметкерлері» туралы ұғымдарын кеңейту үшін. Балабақша ғимаратында серуен, мамандармен, топтармен таныстыру. (Қоршаған ортамен таныстыру) Ойыншықтар жайлы өлең жаттау	«Ойыншықтар» жайлы өлең қайталау. Біздерде бар қуыршақ, Бұзау, қозы, құлыншақ. Ойыншықтар тыңдайды, Ақыл айтсақ, бұйырсақ.	Бақылау. Мақсаты: Әжеге балабақша ауласын көрсетіп таныстыру, қайда немен айналысатындары туралы айтып беруіне жағдай жасау. (Қоршаған ортамен таныстыру) Фланелеграф	Серуенде аулада орналасқан ойын құралдарын атап әңгімелеуін қалыптастыру. (Қоршаған ортамен таныстыру) Бақылау. Мақсаты: Ауа райының ерекшеліктерін	Бірге ән айтып, би билеп көңілді жүру жағдайын жасау. (музыка) Бақылау. Мақсаты: Ағаштарды бақылау, ауа райының өзгеруін бақылау негізінде зейінін, байқағыштығын

	Біздерде бар қуыршақ, Бұзау, қозы, құлыншақ. Ойыншықтар тыңдайды, Ақыл айтсақ, бұйырсақ. <i>М.Әлімбаев</i> (көркем әдебиет) Балалардың дербес әрекетін дамытатын қимылды ойын: «Өзара айырмашылығын тап» Ұлттық ойын. «Асық ойыны»	<i>М.Әлімбаев</i> (көркем әдебиет) Бақылау. Мақсаты: Ағаштарды бақылау, ауа райының өзгеруін бақылау негізінде зейінін, байқағыштығын дамыту Қимылды ойын: «Үйдің есігін жабайық»	тақтасында балалардың еркін әрекеттерін ұйымдастыру. (Жапсыру) Еңбек. Мақсаты: Жапырақтар теру, құмыраға сәндеп салу. Әжегеде сыйға беру. Балалардың дербес әрекеті дамыту, еркін ойындары	байқау. Күз мезгіліне тән құбылыстарды атауды үйрету. Балалардың дербес әрекеті. Қимылды ойын: Поезд Ұлттық ойын. «Ханталапай»	дамыту (Қоршаған ортамен таныстыру) Балалардың дербес әрекеті. Қимылды ойын: Сақина жасыру
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Қазақ халық ертегілерін оқып беру (көркем әдебиет) Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Күй күмбірі» - балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)				
Балалардың дербес әрекеті	Достарымызбен шеңберге тұрайық, ойыншықтардан шеңбер жасайық. «Шеңбер» Миндеттері: Шеңбер бойлап айналайық. Топта шеңберге ұқсастататын заттарды тауып салыстыру. Дайын жапсыру пішіндерінің ішінен домалақ пішінді табу, атау, тақтайшаға жапсыру. (Жапсыру) (математика негіздері)	Шығармашылық әрекеттер. Мақсаты: Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп, еркін тақырыпта сурет салу, тұзды қамырды пайдаланып мүсін жасау. Фланелеграф тақтасына әр түрлі пішіндерді тізбектеп жапсыру. (Сурет салу) (Мүсіндеу) (Жапсыру)	«Қоралар» Миндеттері: Әр түрлі құрылыс заттарын пайдаланып, балалардың қалауы бойынша жануарларға қоралады жасауды үйрету (Құрастыру) «Мерекелік әсем шарлар» Шығармашылық әрекеттер. Мақсаты: Өнер орталығында суретін салу, мүсінін ермексаздан жасауды жетілдіру (Сурет салу) (Мүсіндеу)	«Ойыншық» Миндеттері: ойыншық туралы жаттаған тақпақтарды айтқызу арқылы есте сақтауын дамыту. (көркем әдебиет) Ойын. «Таны ата» Мақсаты: Ол зат қандай сұрағына жауап беруін қалыптастыру. (математика негіздері)	«Артығын тап» дидактикалық ойын. Тапсырмалары бар қораптарды көрсету. Ойнап көреміз бе? деп «артығын тап» айдарында тапсырмаларды орындату (математика негіздері) Шығармашылық әрекеттер. Мақсаты: Қандай суретті бояймыз деп балаларға қалауы бойынша таңдаған жемісті бояту, ермак саздан жасату немесе тақтаға жапсыру және сипаттауын қалыптастыру. (Сурет салу) (Мүсіндеу) (Жапсыру)

Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	Балалардың қалауы бойынша ойыншықтарды алып, шығу, еркін ойындар Қ/о:Қоян мен қасқыр «Үйшік» Құрылыс заттарынан достарына үйшік құрастыру (Құрастыру)	Құрастыру ойыншықтарынан қарапайым құрылыстар орындық т.б (құрастыру) Қ/о: Тырналар-тырналар	Мысықтың дауысын салу. Қ/о: Тышқандар мен мысық	Доппен ойындар. Қ/о: «Күміс алу»	Қандай көкөніс пен жаместерді білетінін сұрау. Қ/о: «Не жедің, тауып айт»
Балалардың үйіне қайтуы	«Өнегелі 15 минут» - балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру				
	Балалардың сүйіктігі ойыншығы туралы әңгімелесу.	Топқа ойыншық алмасу сәресін жасауды ақылдасу	Табиғи материалдардан ойыншық жасауды ұсыну.	Үйде баламен доппен ойнауды ұсыну.	Апта бойғы жұмыстар бойынша ақпарат беру.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қыркүйек айы 2024жыл 2 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 09.09.2024	Сейсенбі 10.09.2024	Сәрсенбі 11.09.2024	Бейсенбі 12.09.2024	Жұма 13.09.2024
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балалардың тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді қалыптастыру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, одан өз отбасы жайлы айтып беруге тарту (сөйлеуді дамыту) . «Апта дәйексөздері» тақтасында жазылған «Әдептілік белгісі –іліп сәлем бергені» түсіндіру.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың жас ерекшелігіне қарай сөздік қорының қалыптасуы туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Не жетпейді?» (суреттер бойынша), Ғажайып қоржын (ішіндегі затты алып, атын атау), «Ғажайып сандық», «Үйшігін тап» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен ойындар, кітаптарды қарау. Балармен жеке жұмыс. Отбасы мүшелерінің суреттерін көрсітіп, әр бір мүшені атап, есімдерін атау. Оларды сипаттауды үйрету. (сөйлеуді дамыту)				
	Еңбек. Мақсаты: Табиғат бұрышындағы еңбекке араласуға тарту. «Отбасы» суретін көрсету. Міндеттері: Суретте не бейнеленген? -Суреттегі отбасы мүшелерін атуын?	Шығармашылық әрекеттер. «Әжемнің кәмпиттері» Міндеттері: Балалардың қалауы бойынша домалақ кәмпиттер суретін салғызу, ермексайдан әже ауылындағы құрт	Отбасы бейнеленген кітаптарды қарату. Тек адамдардың емес, жануарлардың отбасы жайлы түсінігін қалыптастыру. (сөйлеуді дамыту) Құрылыс орталығында	«Анаға сыйлық» Міндеттері: сыйлық жасауға ынталандырып сипаттап сөйлеуді үйрету. Балалардан аналары не жақсы көретінін сұрау Өз қолдарымен сыйлық жасату.	«Ата мен әже» Міндеттері: олардың суретін қарау. Олар туралы не білетіндерін айтқызу. «Бес саусақ» өлеңін айтқызу Бас бармағым – атам, үйдің данасы

	- Ата, әже, әке, апа, іні, қарындас -суреттегі отбасы мүшелерінің не істеп отырғандығы жайлы әңгімелету негізінде сөздік қорын кеңейту, байланыстырып сөйлеуді үйрету. «Отбасы» рөлдік ойындарын ойнау негізінде сөйлемді дұрыс құрап сөйлеуін дамыту. (көркем әдебиет) (сөйлеуді дамыту)	мүсінін жасау арқылы дөңгелек мүсінді жасату, Дастархан бетіне домалақ бауырсақтарды жапсырып орналастыру жұмыстарын жасауды үйрету. (сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)	жануарлар отбасына үйшік құрастыруды меңгерту. (құрастыру)	Балалардың таңдауы бойынша орталықтарға бөлініп табиғи материалдардан қолға тағатын моншақ тізбегін жасауды үйрету. Гүлдер (немесе басқа заттарды) суретін саусақпен салуды үйрету. Қағаздан жасалған гүл себетіне ұсақ гүлдерді жапсыруды үйрету. (жапсыру) (сурет салу) (сөйлеуді дамыту)	Балан үйрек - әжем, ошақ анасы Ортан терек - әкем, отау панасы Шылдыр шүмек – шешем, шаңырақ ажары Титтей бөбек – мен, бәрінің базары (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)
Ертеңгілік жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабыны дұрыс қолдану дағдысын қалыптастыру. Өз сүлгісін тауып, сүртіну. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті) Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. Ас болсын тамағың Өсіп ер жет қалмағың Орындалсын арманың Бойға сіңсін жеген тамағың. Аумин (сөйлеуді дамыту)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Достарым көп бақшада (шеңберге тұру) Көңілдіміз бақшада (қолдарын жайып)				

	Достықты біз сүйеміз (бір-біріне қарап, жымию) Бірге күліп жүреміз «Менің отбасым», «Менің анам және әкем», «Мен аға әпкем, іні қарындасым» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту)				
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттер	Қазақ тілі «Отбасы» суретін көрсету. Міндеттері: Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауына жағдай жасау. Тәрбиеші көмекшісімен бірге рөлдік ойын ойнау. Балалардың бір-бірімен күнделікті еркін ойында, дербес әрекеттерде ауызекі сөйлесуде дамыту	Дене шынықтыру <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> Негізгі қимылдар: <i>Жүру.</i> эртүрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүру <i>Тепе-теңдікті сақтау.</i> Бір-бірінен 10 сантиметр қашықтықта орналасқан тақтайшалардың, қырлы тақтайдың бойымен жүру. <i>Еңбектеу, өрмелеу.</i> еденге қойылған тақтай бойымен (биіктігі 40 сантиметр) еңбектеу; <i>Сапқа тұру, қайта сапқа тұру.</i> бір-бірінің жанына сапқа тұру	Музыка	Дене шынықтыру <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> Негізгі қимылдар: <i>Жүру.</i> эртүрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүру <i>Тепе-теңдікті сақтау.</i> Бір-бірінен 10 сантиметр қашықтықта орналасқан тақтайшалардың, қырлы тақтайдың бойымен жүру. <i>Еңбектеу, өрмелеу.</i> Заттардың арасымен еңбектеу, арқанның, доғаның астымен (биіктігі 40 сантиметр) еңбектеу; <u>Қимылды ойын:</u> Қуыр-қуыр қуырмаш. <u>Спорттық жаттығулар:</u> Үш дөңгелекті	Дене шынықтыру <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> Негізгі қимылдар: <i>Жүру.</i> эртүрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүру <i>Жүгіру.</i> сапта бір-бірден, алаңның бір жағынан екінші жағына жүгіру; <i>Домалату,</i> <i>лақтыру, қағып алу.</i> Оң және сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 метр) лақтыру (1-1,5 метр қашықтық) <u>Қимылды ойын:</u> Құстардың ұшып келуі

		<u>Қимылды ойын:</u> Поезд		велосипед тебу дағдыларын жетілдіру	
	«Бір кітап» акциясы аясында балалардың үйден алып келген кітаптарын сөреге қойып, топтағы кітап орталығын жасау.	Құрастыру материалдарынан әр түрлі құрылымдар құрастыруды дамыту. (құрастыру) «Smart bala» жобасы	«Анасының көмекшілері» айдарымен аспаздық әрекеттерді тұзды қамырды домалақтап, алақан арасында басу арқылы күлше жасатуды үйрету. (мүсіндеу)	«Кітап – менің қазынам» кітап орталығында кітап қарау мәдениетін меңгерту.	«Жас тыңдарман» жобалары аясындағы балалар кітапханасының жұмысы. Балалардың таңдауы бойынша кітаптар оқып беру.
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	«Отбасымызбен тұратын үйшік» Міндеттері: бормен салуды үйрету. (сурет салу) «Күз мезгілінің ерекшеліктері» Міндеттері: назар аударту. Жел соғып тұр, далада салқын деген ұғымдарды түсінуін жетілдіру. (қоршаған ортамен	Нешеуміз? тақпағын таныстырып мазмұнын айтуға талпындыру Бір үйде біз нешеуміз? Кел, санайық екеуміз. Бас бармағым –әкем Балалы үйрек-анам. Ортан терек –ағам Шылдыр шүмек – мен, Кішкене бөбек –сен	«Мен көмекші боламын» Міндеттері: Мен көмекші боламын айдарымен аулада тазалық жұмыстарын орындауға қатыстыру және аула сыпырушысының еңбегімен танысуға жағдай жасау. Айналадағы тазалықты байқап	Еңбек. Мақсаты: Аналарға арналған сыйлықтарды жасау үшін табиғи материалдарды жинау. «Нешеуміз?» Міндеттері: тақпағын жаттауды пысықтау (көркем әбедиет) «жапырақтар» Міндеттері: Ұзындығы мен ені бойынша екі қарама-қарсы және	«Бақша ауласындағы ағаштар мен гүлдер» Міндеттері: Бақылау, оларды бір бірімен салыстыру, санау қабылетін дамыту. (қоршаған ортамен таныстыру, математика

	таныстыру) Еркін ойындар Бір үйде біз нешеуіміз? Бір үйде біз бесеуіміз. <i>І.Шұғаев</i> (көркем әбедиет) Бақылау. Мақсаты: Гүлдердің курағанын сарғайғанын көрсету және сипаттауды меңгерту (қоршаған ортамен таныстыру) Еркін ойындар, жеке іс әрекеттер	айтуын дамыту. (қоршаған ортамен таныстыру) Еркін ойындар.	бірдей жапырақтарды салыстыру, жапырақтардың қай ағаштар түскенін атауын үйрету. (қоршаған ортамен таныстыру, математика негіздері) Еркін ойындар	негіздері) Еңбек. Ағаштардың түскен бұтақтарын жинап, жануарларға қора құрастыруды үйрету. (құрастыру) Еркін ойындар
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. санамақтар және әндер т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).			
Түскі ас	Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)			
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды үйрету. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Электронды кітаптан ертегі қойып беру (көркем әрекет) Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Күй күмбірі» - балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру			

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысын менгеру (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)				
Балалардың дербес әрекеті	«Аналарымызға арналған моншақ» Міндеттері: моншақ жасайық деп ермексазды алақан арасында жұмырлап дөңгелектеп моншақ жасауды жетілдіру. Домалақтарды бір біріне біріктіріп ұзын түрлі түсті моншақ жасату. Жасаған моншағымыздағы домалақтарды салыстырайықшы, қане қайсысы үлкен, қайсысы кіші. Дидактикалық ойын «артық пішінді тап» (математика негіздері) (Мүсіндеу)	Тақпақтарын қайталау. Би үйрену. (көркем әдебиет, музыка) «Шама» Міндеттері: Ана әке бала қуыршақтарын сол жақтан оң жаққа қарай орналастыруды үйрету. (Математика негіздері) Өнер орталықтарында еркін іс әрекеттер	«Нешеуміз?» Міндеттері: тақпақты қайталап айтуын ұйымдастыру (көркем әдебиет) Шығармашылық әрекеттер. Мақсаты: Балалардың қалауы бойынша еркін тақырыпта сурет және жапсыру жұмыстарын ұйымдастыру.	Әндер мен тақпақтар және билерді қайталау. (көркем әдебиет, музыка) Шығармашылық әрекеттер. Мақсаты: Аналарға берілетін сыйлықтарын аяқтау жұмыстарын ұйымдастыру. Екінші топқа ермексаздан торт жасауды меңгерту (мүсіндеу). Еркін іс әрекеттер	«Тақия» Міндеттері: Балалардың қалауы бойынша аталарға арнап тақия суретін бояуын ұйымдастыру, қарандашты дұрыс ұстауын дамыту. Түрлі түсті ермексаздан моншақ (дөңгелек) жасау. Фланелеграфқа моншақ бөлшектерін жапсырып, моншақ тізу. (сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)

	Балалардың қалауы бойынша дамытушы орталықтарда еркін іс әрекеттер				Еркін іс әрекеттер
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	Қ/о «Ақ доп, қызыл доп» Еркін ойындар Жеке әңгімелесулер ТӘРТІП САҚТАП ЖҮРЕМІН Үйренуден тынбаймын, Білімді шыңдаймын. Кішілерге қамқормын, Үлкендерді тыңдаймын. Велосипед теппе деп, Айтпаса да, еп керек. Жүгірмеймін доп қуып Көліктерге бетпе-бет. Көше жаққа бармаймын, Таса жерде қалмаймын. Ойнау үшін арнайы	Қ/О «Поезд» Кешкі табиғаттың ерекшеліктерін атауды үйрету.	«Артығын тап» дидактикалық ойын негізінде геометриялық пішіндерді тану және атауды пысықтау (Математика негіздері) Қ/О «Допты дәлдеп лақтыр»	Қ/о «Торғайлар мен автомобиль» Бүгінгі күннің ерекше сәттері жайында әңгімелесу	Нешеуіміз? Тақпағын қайталап пысықтау (көркем әдебиет) Қ/О Құстардың ұшып келуі» Еркін ойындар.

	Орындарды таңдаймын. Өзенде де, тауда да, Саябақта, аулада Тәртіп сақтап жүреді Шымыр, дені сау бала. <i>Қ.Шағыр</i> Қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.				
Балалардың үйіне қайтуы	«Өнегелі 15 минут» - балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру				
	Отбасылық сурет беріп жіберуін сұрау.	Отбасында қандай ойындар ойнауға болады кеңес беру.	Отбасындағы баланың рөлі туралы сұрау.	Ата әжесінің суреттерін беріп жіберуін өтіну	Іс шарадан алған әсерлерін сұрау.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қыркүйек айы 2024жыл 3 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 16.09.2024	Сейсенбі 17.09.2024	Сәрсенбі 18.09.2024	Бейсенбі 19.09.2024	Жұма 20.09.2024
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту (сөйлеуді дамыту) . «Апта дәйексөздері» Отан отбасынан басталады.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Күзгі ауа райына байланысты балаларда болатын аурулар туралы ескерту.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Ойыншықты тап», «Қуыршақ қонаққа дайындалуда», «Орнын тап» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, кітаптарды қарау, құрастыру материалдарымен ойындары. Табиғат бұрышындағы жануарларға, гүлдерге қызығушылықтарын оятып, іс әрекетке тарту. Балармен жеке жұмыс.				
	«Бауырсақ» Міндеттері: Кітаптар арасынан «Бауырсақ» ертегісінің кітабын табу ондағы суреттерге қарап ертегі айту дағдысын қалыптастыру. Дидактикалық ойын «Кім екенін тап» ертегі желісі бойынша ойыншықты тауып, атауын үйрету. (көркем әдебиет)	«Бауырсақ» Міндеттері: Қонаққа бауырсақ келуін ұйымдастырумен балалардан өзі туралы не білетінін сұрау, жауап табуды үйрету Бауырсаққа арнап білетін тақпақтары мен әндерін айтып, музыкаға би белеуін ұйымдастыру.	«Үйшік» Міндеттері: Шағын үйшік салуды үйрету Құрастыру материалдарынан үйшік жасауға көмектесу. «Smart bala» жобасы (құрастыру) (сурет салу)	Дидкатикалық ойын «қай ертегіден» арқылы суреттерді көрсетіп қай ертегі кейіпкері екенін тауып, әңгімелеуді қалыптастыру. Суреттегі ертегі кейіпкерлерін салысытыру, санау (математика негіздері) (көркем әдебиет) Міндеттері:	«Ойыншықтар жәрмеңкесі» Міндеттері: жәрмеңке ұйымдастырып, әр түрлі ойыншықтарды алып ойынан ертегі құрастыру дағдысын дамыту. Жануарлардың қимылы мен дауыстарын салу қабылеттерін жетілдіру.

		Қимылды ойын ойнату. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, музыка)		Балалардың таңдауы бойынша ертегі желісі негізінде шығармашылық жұмыстар. (сурет салу, мүсіндеу жапсыру)	Біртекті ойыншықтардан топтар құрастыру және олардың біреуін бөліп көрсетуді үйрету. (математика негіздері) (көркем әдебиет)
Ертеңгілік жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. Санитарлық бөлмеге қатармен кіріп, шығу ережелерін пысықтау. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті) Табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. Ас болсын тамағың Өсіп ер жет қалмағың Орындалсын арманың Бойға сіңсін жеген тамағың. Аумин (сөйлеуді дамыту)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Ерте тұрып күнде мен Терезені ашамын -Сәлем!,-деймін күнге мен Шаттық әнге саламын -Қайырлы таң апашым! деймін келіп апама Қайырлы таң аташым! деймін келіп атама Қайырлы таң, достарым!				

	деймін келіп досыма, осындай жақсы көңіл күйде әр түрлі іс әрекеттер жоспарлайық деп балалармен бірге жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту)				
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттер	Қазақ тілі «Бауырсақ» Міндеттері: Ертегіні үстел үсті кейіпкерлері айтып беруіне үйрету. Артикуляциялық және дыбыстық аппаратты, сөйлеу кезінде тыныс алуды, естуді дамыту	Дене шынықтыру <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> <i>Жүру.</i> Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, сапта бір-бірден, екеуден (жүппен) жүру; <i>Домалату, лақтыру, қағып алу.</i> Оң және сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 метр) лақтыру (1-1,5 метр қашықтық) <i>Секіру.</i> 2-3 метр қашықтыққа алға қарай жылжып, құрсаудан құрсауға, заттарды айналып және заттардың арасымен секіру <u>Қимылды ойын:</u> «Допты дәлдеп лақтыр»	Музыка	Дене шынықтыру <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> <i>Жүру.</i> Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, сапта бір-бірден, екеуден (жүппен) жүру; <i>Домалату, лақтыру, қағып алу.</i> Оң және сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 метр) лақтыру (1-1,5 метр қашықтық) <i>Еңбектеу, өрмелеу.</i> Заттардың арасымен еңбектеу <i>Сапқа тұру, қайта сапқа тұру.</i> Бірінің артынан бірі сапқа тұру <u>Қимылды ойын:</u> Құстардың ұшып келуі <u>Спорттық жаттығулар:</u> Үш дөңгелекті велосипед тебу дағдыларын жетілдіру	Дене шынықтыру <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> <i>Жүру.</i> Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, сапта бір-бірден, екеуден (жүппен) жүру; <i>Домалату, лақтыру, қағып алу.</i> Оң және сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 метр) лақтыру (1-1,5 метр қашықтық) <i>Секіру.</i> 2-3 метр қашықтыққа алға қарай жылжып, құрсаудан құрсауға, заттарды айналып және заттардың арасымен секіру <i>Сапқа тұру, қайта сапқа тұру.</i> Бірінің артынан бірі сапқа тұру <u>Қимылды ойын:</u>

					Сакина жасыру
	Балаларға бүгін қуыршақ театрын тамашалайтынымызды хабарлап «Бауырсақ ертегісі» желісі бойынша айтылған әнді қайталап айтқызу, ертегі туралы пікірлерін сұрау. (сөйлеуді дамыту)	Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап»	«Үш торай» мультфильмін тамашалау. Балалардың ойын тыңдау арқылы сөйлеуін дамыту. (сөйлеуді дамыту)	Сюжетті-рөлдік ойын «Дүкен» ойындары - қаржылық сауаттылық бойынша қарапайым білімдерді (заттарды тексеріп қарау, зерделеу, олардың көлемін көзбен өлшеу, көзбен көріп ойлауды, есте сақтауды, қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту	Ойыншықтарға арнап әр түрлі заттар құрастыру (құрастыру) «Smart bala» жобасы
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	Бақылау. Мақсаты: Балабақша ауласында өсетін көкөніс пен жемістерді қарау, бақылау. (қоршаған ортамен таныстыру) «Бауырсақ» Міндеттері: Ұжымдық сурет салу. Үлкен табақ бетіне бауырсақты салдырту.	Бақылау. Мақсаты: балабақша ауласын сипаттап, ауа райы туралы айтып беру. (қоршаған ортамен танысу) «Бауырсақ» Міндеттері: Ермексازдан бауырсақ жасап көрсету, бормен	Үш торайдың іс әрекеттерін қайталау. Дыбыстарын салу. Кітаптан ертегіні қарау. (көркем әдебиет) Еңбек. Мақсаты: Балабақша ауласынан табиғи заттарды тауып, ертегідегідей үй	Құрастыру ойыншықтарымен таза ауада ойындар (құрастыру) Еңбек. Мақсаты: Аула сыпырушыға балабақша ауласын тазартуда көмек беру. Балалардың дербес	Бақылау, еңбек. Мақсаты: Балабақша аумағын мекендейтін тірі табиғат нысандарымен танысу. Оларға қамқорлық таныту әдістерін таныстыру. (қоршаған ортамен таныстыру) Еркін ойындар

	(сурет салу) Еркін ойындар бауырсақтың суретін салуды ұйымдастыру (мүсіндеу, сурет салу) Дидактикалық ойын «Кім екенін тап» Бауырсақ қоштасып, ертегілер еліне қайтады.	жасауға қолдану. (қоршаған ортамен таныстыру) Балалардың дербес әрекеттері	әрекеттері Қауіпсіздік ережелері. Жол қауіпсіздігі ережелерін сақтау. Жол қозғалысының қарапайым ережелерін, жаяу жүргіншілердің қозғалыс ережелерін сақтау.	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта қиетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).			
Түскі ас	Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану, сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. (сөйлеуді дамыту)			
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Орыс халық ертегілерін оқып беру (көркем әрекет) Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Күй күмбірі» - балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады			

	қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)				
Балалардың дербес әрекеті	«Тәулік бөліктері» Міндеттері: Тәулік бөліктерін тануын дамыту оларды атау - таңертең, күндіз, кеш, түн. Таңертең қандай іс әрекет жасағандарын күн тәртібі кестесі бойынша көрсету. (математика негіздері) «Бауырсақ» Міндеттері: Балалардың таңдауы бойынша бауырсақты ермексаздан жасау, ертегі кейіпкерлерін ретімен фланелеграфта жапсыру. (мүсіндеу, жапсыру)	«Бауырсақ» Міндеттері: Бүгін кім келгенін естеріне түсіру. Үстел үсті театр ойыншықтарын сол жақтан оң жаққа қарай орналастыру Құратырмалы ойынышықтардан Бауырсаққа үй құрастыру. Фланелеграфта ертегі кейіпкерлерін сол жақтан оң жаққа қарай жапсыруды пысықтау (Құрастыру) (Математика негіздері) (Жапсыру)	«Торай» Міндеттері: ойыншықтарын сол жақтан оң жаққа қарай орналастыру, салыстыру (үлкені кіші) Балалардың қалауы бойынша еркін әрекеттер таңдау. Ертегі желісі бойынша сюжеттік сурет салу. Сюжеттік мүсіндеу. Фланелеграфта ертегі кейіпкерлерін жапсыру (Сурет салу, Жапсыру, Мүсіндеу) (Математика	«Үш торай және бауырсақ» Міндеттері: ертегілерін айтып беру дағдыларын пысықтау. Кітаптарға қарап айту. Суреттер арқылы дауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (п-б, к-к, т-д, ж-ш, с-з) дыбыстарды айта білуін пысықтау. (сөйлеуді дамыту)	«Ертегілер елінде» Міндеттері: Кітаптардан ертегілерді қарау. Суреттер арқылы ертегі айтып беру дағдысын қалыптастыру. (сөйлеуді дамыту) Міндеттері: Балалардың таңдауы бойынша ертегі кейіпкерлері немесе ойдан шығарылған ертегі кейіпкерлерін суретін салып, мүсінін жасау. Дайын пішіндерден ертегі кейіпкерін жапсыру жұмыстарын орындау (сурет салу,

			негіздері)		мүсіндеу, жапсыру)
Балалармен жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	Қ/О «Қуыр-қуыр қуырмаш» Табиғи материалдардан бауырсақтың жолын құрастыру. (құрастыру) Еркін ойындар Жеке әңгімелесулер	Бауырсақ ертегісіндегі әндерді қайталау Қ/о «Сақина жасыру». Кешкі табиғаттың ерекшеліктерін атау. Балалардың дербес әрекеттері	Қ/О «Ақ доп, қызыл доп». Балалардың дербес әрекеттері Еркін ойындар	Ертегідегі жануарлар қандай табиғатқа жатады. Міндеттері: Өлі әлде тірі табиғатты танып анықтауын қалыптастыру. Жануарлардың қайда тіршілік ететінін зерттеу. (қоршаған ортамен таныстыру) Қ/о «Қуыр-қуыр қуырмаш» Бүгінгі күннің ерекше сәттері жайында әңгімелесу Балалардың дербес әрекеттері	Қ/О «Сақина жасыру» Балалардың дербес әрекеттері Еркін ойындар

Балалардың үйіне қайтуы	«Өнегелі 15 минут» - балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру				
	Бауырсақ ертегісі туралы айтып беруін баласынын сұрауға кеңес беру.	Бауырсақ жасауын сұрану	Үш торай мультфильмін бірге тамашалауға кеңес беру.	Ертегілер кітабын бірге қарауға кеңес беру.	Баланың үйдегі күн тәртібінде ойынның маңыздылығы тақырыбында әңгімелесу.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қыркүйек айы 2024 жыл 4 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
---------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-------------

	23.09.2024	24.09.2024	25.09.2024	26.09.2024	27.09.2024
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу олар үшін жайлы жағдай жасау. Балалардың тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуін бақылап үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, балабақшаға келе жатқанда табиғаттан қандай өзгерістер байқаны туралы жеке жеке сұрау (сөйлеуді дамыту). Бірлікбар жерде – тірлік бар. «Апта дәйексөздері»				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың мінезіндегі өзгерістер туралы, ауа райының өзгеруіне байланысты киінуі туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Күн және жаңбыр», «Балабақшада не өседі?» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасауға қызықтыру) Балармен жеке жұмыс.				
	«Күзгі жапырақтар» Міндеттері: Бүгінгі күнімізді серуеннен бастап. Бақша ауласын аралап, күзгі табиғатты тамашалап бақылау. Ағаштардан түскен бұтақтар мен жапырақтар, дәндерді жинап топқа алып келуді жетілдіру. (қоршаған ортамен танысу)	«Жемістер мен көкөністер» Міндеттері: Балаларға түрлі жемістер мен көкөністер араластырылып салынған себетті көрсету себеттегі жемістермен көкөністерді бөліп екі ыдысқа салу және оларды сипаттауды дамыту. «Дәмін татып біл» ойынын ойнату Балаларға таңдау еркіндігін беру.	«Күз туралы ертегі»айтып. Міндеттері:Балалардан күз туралы ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруді дамыту. «Күз» тақпағын жаттату (Қабдікәрім Ыдырысов) Күзім-ау, күзім-ау Мінезің бұзық ау, Жаңбырың сікіреп, Келгенің қызық-ау. (көркем әдебиет) (сөйлеуді дамыту)	«Күздегі құстар мен жануарлар» Міндеттері: терезенің алдына барып олардың тіршілігімен таныстыру. Бақша ауласына құстарды бақылау, олар жайлы. өздері не білетін айтқызу. Құстарға жем, су беру. (қоршаған ортамен таныстыру) Өнер орталығында: Құстардың суретін пішіндерден құрап жапсыру (жапсыру)	«Күзгі тіршілік» Міндеттері: Күзде жануарлар не істейді, адамдар не істейді сұрау. Тіршіліктеріндегі айырмашылықтарды айта білуін қалыптастыру. (сөйлеуді дамыту) Балалардың қалауы бойынша кітап көруге, бақша күтушісінің құрал саймандарын мүсіндеп жасауға үйрету (мүсіндеу)

		Қалаған орталықтарына барып. Қалаған жеміс ,көкөніс суретін салуға және мүсіндеуге үйрету (сурет салу, (мүсіндеу) (сөйлеуді дамыту)		Құрастыру материалдарынан құстарға үйшік жасау. (құрастыру)	
Ертеңгілік жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті) Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. Ас болсын тамағың Өсіп ер жет қалмағың Орындалсың арманың Бойға сіңсін жеген тамағың. Аумин (сөйлеуді дамыту)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Достарым көп бақшада (шеңберге тұру) Көңілдіміз бақшада (қолдарын жайып) Достықты біз сүйеміз (бір-біріне қарап, жымию) Бірге күліп жүреміз Балалар қазір жылдың қай мезгілі?Күз туралы видео көру. Күзде қандай өзгерістер болады? Видеоға қарап айтқызу Терезеден табиғатты бақылау, күнделікті ауа райына байланысты табиғат бұрышында суреттерді ауыстыру. Неге жапырақтар түсін өзгертеді, неге олар түседі тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б. (сөйлеуді дамыту)				
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі	Қазақ тілі «Күз мезгілі»	Дене шынықтыру <u>Жалпы дамытушы</u>	Музыка	Дене шынықтыру <u>Жалпы дамытушы</u>	Дене шынықтыру <u>Жалпы дамытушы</u>

бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттер	Мақсаты: күз туралы түсінік қалыптастыру Міндеттері: Ауызекі сөйлеудің қарапайым түрлерін меңгерту, балалардың өздеріне айтылған сөзді, пікірді түсінуін қалыптастыру. Жуан және жіңішке түбір сөздерді ажырату, оларды көпше түрде қолдануға үйрету	<u>жаттығулар.</u> <u>Негізгі кимылдар:</u> <i>Жүру.</i> әртүрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүру <i>Жүгіру.</i> әр түрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; <i>Домалату, лақтыру, қағып алу.</i> Оң және сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 метр) лақтыру (1-1,5 метр қашықтық) <i>Секіру.</i> заттарды айналып және заттардың арасымен секіру <u>Қимылды ойын:</u> Т ы р н а л а р - т ы р н а л а р		<u>жаттығулар.</u> <u>Негізгі кимылдар:</u> <i>Жүру.</i> әртүрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүру <i>Жүгіру.</i> әр түрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; <i>Еңбектеу, өрмелеу.</i> Заттардың арасымен еңбектеу, еденге қойылған тақтай бойымен, арқанның, доғаның астымен (биіктігі 40 сантиметр) <u>Қимылды ойын:</u> Ақ доп, қызыл доп <u>Спорттық жаттығулар:</u> Үш дөңгелекті велосипед тебу дағдыларын пысықтау	<u>жаттығулар.</u> <u>Негізгі кимылдар:</u> <i>Жүру.</i> әртүрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүру <i>Жүгіру.</i> әр түрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; <i>Домалату, лақтыру, қағып алу.</i> Оң және сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 метр) лақтыру (1-1,5 метр қашықтық) <u>Қимылды ойын:</u> Поезд
	«Күзгі жапырақтар»	Қауіпсіздік	Балалардың қалауы		

	Міндеттері: Балалармен бірге жапырақтарды бояу(сурет салу) Жапырақтардан безендіру заттарын жасап, топты безендіру. (жапсыру)	ережелері. Жол қауіпсіздігі ережелерін сақтау. Жол қозғалысының қарапайым ережелерін, жаяу жүргіншілердің қозғалыс ережелерін сақтау.	бойынша екіге бөлу. «Күзгі жаңбыр» Міндеттері: Күзгі жаңбыр суретін салуға ынтасын дайындау. «Күзгі жемістер» оларды салатын табақты мүсіндеуді үйрету(сурет салу, мүсіндеу)		
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	«Күзгі бақта пісетін жемістер мен көкөністер» бақылау. «Дәмін татып біл» ойынын ойнату. Мақсаты: Жемістер мен көкөністерді дәміне қарай тану, атау қабылетін дамыту(қоршаған ортамен таныстыру) Ермексаздан сәбіз жасату. (мүсіндеу) Еркін ойындар	Күз ханшаймымен серуен, күздің ерекшеліктері туралы айтып беруін дамыту. (Қоршаған ортамен таныстыру) Бірге тақпақ жаттауын ұйымдастыру «Күз» (Қабдікәрім Ыдырысов) Күзім-ау, күзім-ау Мінезің бұзық ау, Жаңбырың сікіреп, Келгенің қызық-ау.	Жеке балалармен күз туралы ауызша ертегілер құрап, оны айтуын жетілдіру. Балалардың дербес ойындары Күзгі ауа райының ерекшеліктерін байқау. Табиғи материалдар жинау. Әр түрлі заттарды лупа арқылы көріп зерттеуін қалыптастыру. (қоршаған ортамен таныстыру)	Жасаған үйшіктерін сынақтан өткізу. Басқа да жануарлар туралы кітаптар қарау. (көркем әдебиет) Балалардың дербес әрекеті, еркін ойындар Бақылау. Мақсаты: Балабақша ауласына күзде отырғызылатын ағаштар мен гүлдерді отырғызу жұмыстарын	«Еңбек құралдары» Міндеттері: Бақша күтушісінің пайдаланатын құралдарын таныстыру. (қоршаған ортамен таныстыру) Балалардың дербес әрекеті, еркін ойындар

		Дидактикалық ойын «Қай кезде киеміз?» Мақсаты: Балаларға жаз және күз мезгілінде киетін киімдердің әр түрлі бейнесі бейнеленген суреттерді көрсетіп, қай кезде киетінін сұрау, жауап қайтаруды пысықтау. (көркем әдебиет) Еркін ойындар.		бақылау, көмектесу. Балабақша ауласындағы ағаштар мен гүлдерге күтім жасау. (қоршаған ортамен таныстыру)	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Ереже айту. (сөйлеуді дамыту)				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Бесік жырын айтып беру (көркем әрекет)				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі)				

	Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар) . Табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)				
Балалардың дербес әрекеті	«Күз» Балаларды қалауы бойынша екі топқа бөлу. Кітаптардан күзгі табиғат туралы суреттер қарап, ертегі тыңдауды дамыту (сөйлеуді дамыту) Жапырақтарды салыстыру сол жақтан оң жаққа қарай орналастыру (Математика негіздері)	«Геометриялық пішіндерді тану және атау» Міндеттері: тану және атау дағдыларын пысықтау. Жемістер мен көкөністердің суретіне геометриялық пішіндерді беттестіріп қойып, қай пішінге ұқсайтынын анықтауды жетілдіру. Құрастыру материалдарынан жемістер мен көкөністерді салатын қораптарды жасау. (Құрастыру) «Smart bala» жобасы	«Күз бейнесі» Міндеттері: күзгі жапырақтардан жапсыру арқылы композиция жасап көрсетуді қалыптастыру. Геометриялық пішіндерді тану және атау жапырақтарға қою арқылы анықтауын дамыту. (Математика негіздері) (жаспыру)	«Қыстайтын және жылы жаққа ұшып кететін құстар» туралы мультфильм қарау. Міндеттері: Неге олар ұшып кетеді деген сұраққа балалардың пікірін тыңдау. Геометриялық пішіндерді тану және атау, жапсырған құстарын қандай пішіндерден құрады айтып беруді менгерту (математика негіздері) (сөйлеуді дамыту)	«Ағаштарды қандай?» геометриялық пішіндерден жасауға болады ойларын айтуды үйрету. (математика негіздері) Еркін ойын. Шығармашылық жұмыстар. Міндеттері: Балалардың қалауы бойынша апта бойы жасаған жұмыстарын қайталау. (Сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)
Балалармен жеке жұмыс					

Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	Жапырақтардан қарапайып дестелер құрастыру (құрастыру) Қимылды ойын: «Поезд» Балалардың дербес әрекеті, еркін ойындар	Қимылды ойын: «Допты дәлдеп лақтыр» Балалардың дербес әрекеті, еркін ойындар	Әр түрлі құрылыс материалдардан қарапайып құрылыстарды құрастыру (құрастыру) Қимылды ойын: «Поезд» Балалардың дербес әрекеті, еркін ойындар	Балалардың қалауы бойынша ұжымдық күзгі жануарлар мен құстар тіршілігі тақырыбында сурет салу және мүсіндеу. (сурет салу, мүсіндеу) Қимылды ойын: «Допты дәлдеп лақтыр» Балалардың дербес әрекеті, еркін ойындар	«Күз» тақпағын қайталау (Қабдікәрім Ыдырысов) Күзім-ау, күзім-ау Мінезің бұзық ау, Жаңбырың сікіреп, Келгенің қызық-ау. Тақпағын қайталау, жеке балалармен жұмыс. (Көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Поезд» Балалардың дербес әрекеті, еркін ойындар

Балалардың үйіне қайтуы	«Өнегелі 15 минут» - балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру				
	Күзгі табиғат туралы баласымен әңгіме жүргізуді ұсыну	«дәмін татып біл» ойынын ойнауға кеңес беру.	Күз туралы сурет салу, кітап қарауды ұсыну.	Құстарға үйшік жасауды ұсыну	Балалармен апта бойы жасаған жұмыстардан алған әсерлерін сұрау.

ТАҢЕРТЕҢГІ САУЫҚТЫРУ ЖАТТЫҒУЛАР КАРТОТЕКАСЫ

Қыркүйек айы (сылдырмақпен)

I. Жүру , бір-бірінің соңынан сылдырмақты қолына ұстап жүру, жүгіру, шеңбер болып тұру.

II. Жан-жақты дамыту жаттығулар:

Бастапқы қалып: аяқты бірге, қол төменде.

1- колды жоғары көтеру, 2- оңға, 3- солға сылдырлату, 4 – бастапқы қалып. 4-5 рет қайталау.

2. Бастапқы қалып: аяқтың арасы ашық, қол төменде.
 - 1- отыру, 2- сылдырмақты тізеге ұру , 3- шыдырлату, 4-қалып.4-5 рет қайталау.
 3. Бастапқы қалып; аяқтың арасы ашық, қол жанында 1-2 алға қарай сермеу, 3-4артқа қарай сермеу. 4-5 рет қайталау.
 4. Бастапқы қалып: аяқтың арасы ашық, қол төменде.
 - 1-колды созу, 2-аяқты ұшына тигізу, 3-бастапқы қалыпқа оралу. 4-5 рет қайталау.
 5. Бастапқы қалып: аяқты бірге, қол.
 - Қояндарша қос аяқтап секіру.5-6сек.
- III. Еркін тыныс алу жаттығулары.

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР КАРТОТЕКАСЫ

Қоян мен қасқыр (*Тәрбиеші балалармен бірге*)

Санамақ бойынша қасқыр мен лақты сайлап ортаға шығарады. Қалған балалар қойшылар болады. Қойшылар бір-бірінің қолын ұстап шеңбер болып айналып жүреді. Шеңбердің ортасында лақ жайылып жүреді. Шеңбердің сыртындағы қасқыр ортадағы лақты жеуге ұмтылып жүреді. Егер қасқыр лақты шеңбердің ішінде ұстап алса ойын жалғасады.

Тырналар-тырналар (*Балалар тырналарға ұқсап тізіліп тұрады*)

Ойынды жүргізуші «Тырналар-тырналар, қане тізіліп тұрыңдар» деп бастайды. Барлық ойыншылар тізіліп тұрады. «Тырналар-тырналар, енді қане жіп болыңдар» дейді. Балалар жіпке ұқсап тізіліп тұра қалады. Тәрбиеші «Тырналар-тырналар жылан сияқты болыңдар» дегенде балалар жыланға ұқсап, ирелек-ирелек болып тура қалады. Жаттығулар жас ерекшеліктеріне байланысты шапшаңдықпен өткізіледі. Егер ойыншылар ойыннан қателесіп кетсе, ойынды қайтадан бастайды.

Тышқандар мен мысық. *Балалар — тышқандар.*

Балалар - тышқандар өз індерінде отырады (бөлменің қабырғасын жағалай, немесе алаңның жан-жағына қойылған орындықтарға). Алаңның бір бұрышында мысық отыр. Мысықтың рөлін тәрбиеші атқарады. Мысық ұйықтап кеткенде тышқандар бөлмеде жүгіреді. Бірақ мысық оянады, керіліп-созылады, мияулайды және тышқандарды ұстай бастайды. Тышқандар тез қашып кетеді және індеріне тығылып (орындықтағы өз орындарына отырады) қалады. Барлық тышқандар індеріне қайтып келген соң мысық қайта ұйқыға кіріседі. Ойын 5-6 рет қайталанады.

Шыбыққа қалпақ кигізу

Балалар тәрбиешінің көмегімен екі топқа бөлініп тұрады. Әр топ баласы белгілі қашықтықта тұрған шыбыққа, кезегімен қалпақты лақтырып кигізеді... Балалар бір бағытты бағыттай білуге үйренеді.

Өз түсінді тап.

Тәрбиеші балаларға 3-4 түсті кішкене жалаушаларды таратып береді: қызыл, көк, сары, жасыл. Түсі бірдей жалаушасы бар балалар, жалаушаның түсімен алдын ала белгіленген бөлменін әр бұрышына жиналады. Тәрбиешінің «Ойнап келіңдер!» деген белгісі бойынша балалар алаңның (бөлменің) әр жағына тарап кетеді. Тәрбиеші «Өз түсінді тап!» деген кезде балалар өз түстері бар жалаушаның қасына жиналады. Тәрбиеші қай топ бұрын жиналғанын белгілейді. Сонан соң, ойын қайталанады. (5-6 рет)

Ақ доп, қызыл доп

Балалар шеңбер болып тұрады. Тәрбиеші түрлі түсті доптарды ортаға көптеп үйіп қояды, Тәрбиеші ақ доп дегенде, қай бала ақ допты, бірінші болып ұстаса, сол бала жеңіске жетеді. Қай бала доптарды түсіне қарай ажырата отырып, көп жинаса сол жеңіске жетеді. Балалар тәрбиешінің дыбыс беруінің көмегімен ойынды бастайды.

Поезд

Балалар колонаға бір-бірден тұрады (бір-бірімен қолдаспай), Біріншісі паровоз, ал қалғандары - вагондар. Тәрбиеші гудок береді де, поезд алға жылжи бастайды, ең әуелі баяу, кейін жылдам, жылдамырақ және ең соңында балалар жүгіреді. «Поезд станцияға жакындап келеді» - дейді тәрбиеші. Балалар жүрісті бірте-бірте баяулатады да, поезд тоқтайды. Балалар серуендеуге шығады. Олар жан-жаққа тарап, гүлдер, жеміс, саңырауқұлақтар тереді. Гудокты ести сала олар қайтадан колоннаға тұрады да, поездің қозғалысы жаңадан басталады. Ойын 4-5 рет қайталады.

«Допты дәлдеп лақтыр»

Балалар екі топқа бөлінеді. Екі топтан екі бала шығады. Екі баланың қолына екі доп беріледі, 4-5 м қашықтықта белгіленген орынға (дөңгелекке) лақтырады. Осылай әр топтың балалары допты лақтырып шығады да, қай топтың балалары дөңгелекке көп тигізсе сол топ жеңіске жетеді.

«Күміс алу»

Тәрбиеші жерге тиын теңгелерді шашып тастайды. Балалар екі топқа бөлінеді. Күміс атауға топтың екі баласының қолына кішкентай екі қапшық беріледі. Ойын тәрбиешінің белгісі бойынша басталады. Қай топтың баласы жылдам, көп жинап келсе сол топ

жеңіске жетеді.

«Не жедің, тауып айт»

Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу. Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау. Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою. Тәрбиеші көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.

«Торғайлар мен автомобиль»

Бір бала автомобиль, қалған балалар торғайлар болып орындықтарда отырады. Тәрбиеші торғайларға жем шашып шақырады. Торғайлар жем тере бастаған кезде зырылдап автомобиль келеді. Торғайлар автомобильден қашып орындықтарына отыра қалады. Мақсаты: Балаларды жылдамдыққа, шапшандыққа үйрету.

Құстардың ұшып келуі

Балалар екі топқа бөлінеді. Бірінші топ қарлығаштар, екіншісі торғайлар. Тәрбиеші қарлығаштар ұшып келді дегенде қарлығаш тобындағы балалар алаңға құстар секілді қолдарын жайып ұшып келеді. Торғайлар ұшып келді дегенде торғайлар тобындағы балалар ұшып келеді.

Сақина жасыру

Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала алақанын жаба қояды. Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.

Қуыр-қуыр қуырмаш.

Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оны бүрмелеп қапсыра ұстайды. Содан соң екінші балаға: -ортанғы саусағымды тапшы, - дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортанғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді жақсы білуі керек. 1. Бас бармақтан бастап шынаққа дейін саусақтардың атын бір түгел атап беруді: басбармақ, балаң үйрек, ортан терек, шылдыр шүмек, кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағынан бастап, былай деп 5 с аусакты түгел жазады.

Сен тұр қойыңа бар.

Сен тұр түйеңе бар

Сен тұр жылқыңа бар

Сен тұр сиырыңа бар

Сен кішкентай әлі жас екенсің

Қазанның қаспағын қырып же де, жыламай отыра тұр.

Енді осы шынашақтың өзі алақан шұңқырына бүгіп тұқырта ұстайды да:

Қуыр-қуыр ,қуырмаш

Балапанға бидай шаш

Әжең келсе есік аш

Қасқыр келсе мықтап бас

Шынашақты шыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды. Осыларды істеп бола беріп:

Мына жерде қой бар

Мына жерде жылқы бар

Мына жерде жылқы бар

Мына жерде түлкі бар

- деп баланың білегінен қолтығына дейін түртіп ең соңында мына жерде күлкі бар –деп сәл ғана қытық-қытық! Қытықтайды

Асық ойыны

Асық ойыны - қазақ халқының дәстүрлі ойыны. Асық ойыны күндіз де, түнде де ойналады. Күндізгісі – мергендікке, түнгісі – ептілікке баулиды. Иіргенде түскен қалпына қарай асық – алшы, тәйке, бүк, шік деп, ал атуға арнап арнайы қорғасын құйылып жасалғаны – сақа, жақсылары – оңқай аталады. Асық ойынының мынадай түрлері бар: құмар, тәйке, омпы, алшы, хан (хан ату), т.б.

Ханталапай

Бұл отырып ойналатын ойын. Оған төрт-бес үміткерден қатысады. Ойын үшін он асық таңдап алынады. Он бірінші асықтың ерекше өзге түске (қызыл, не көк) боялған болуы шарт. Бір-бірден асық иіріледі де, қорытынды бойынша ойыншылардың кезектері анықталады. Бұдан соң алғашқы ойыншы қос уыстай ұстаған бар асықты ортаға иіруі керек. Қалған ойыншылар өзге асықтардан ерекшеленген «ханға» көз салады. Себебі, хан алшы түссе, барлығы тарпа бас салып, ортадағы асықтарды,

хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, келесі үйірі кезегі соған беріледі екен, хан мен бірге қолына ілінген асықтардың санына қарай ұпай жазылады.

Хан алшы түспеген жағдайда иірген ойыншы шашылған асықтардың бүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысы мен алшысын, тәйкесі мен тәйкесін бір-біріне соғып, бір-біріне тимей қалғанша ұпай жинайды. Көздеген асығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да, ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әр ойыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпай санын (100, 40) ойын жүргізуші алдын-ала белгілейді. Межеге бұрын жеткен ойыншы жеңімпаз болып саналады.

Ескерту: Асықтарды бір-біріне тигізу кезінде қолмен сүйретіп апаруға, орнынан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханға бірде-бір асық тимеуі керек. Себебі ол – хан.

Дидактикалық ойындар картотекасы **«Өзара айырмашылығын тап»**

1. Суреттерді салыстыра отырып, айырмашылығын тапқызу.

2. Сөйлеу дағдыларын қалыптастыру, ойлау қабілетін жетілдіру.

Көрнекілік: бала санына (15 дана) суреттер жинағы.

Барысы: Әр балаға суреттер таратылып беріледі. Суреттерді салыстыра отырып, айырмашылығын тапқызу.

«Үйдің есігін жабайық»

Мақсаты: заттарды өлшемі бойынша салыстыруға, жуан және жіңішке заттарды ажыратуға жаттықтыру. Ойлау қабілетін дамыту.

Ойынның құрал-жабдықтары: үй есіктерінің суреттері.

Мазмұны: қағаздан қиылған, есігі жоқ үйдің суретін балаларға тарату. Жуан және жіңішке есіктерді үйдің өлшеміне сай келтіріп салуды ұсыну.

«Вагондарға дөңгелек таңдау»

Мақсаты: геометриялық пішіндерді ажыратуға, қасиеттерін білуге жаттықтыру, ойлау қабілетін дамыту.

Құрал-жабдықтары: қағазға салынған вагондар, әртүрлі геометриялық пішіндер.

Мазмұны: Балалар вагондарға лайық дөңгелектерді әртүрлі пішіндердің ішінен табады.

« Жұбын тап»

Мақсаты: геометриялық пішіндерді ажыратуға, салыстыруға жаттықтыру; білімдерін бекіту, ойлау қабілеттерін дамыту.

Құрал-жабдықтары: әртүрлі ретте орналасқан геометриялық пішіндердің суреттері.

Мазмұны: Балаларға геометриялық пішіндер орналасқан суреттерді тарату. Үлгі ретінде бір суретті көрсетіп, дәл осындай суреттің жұбын табуды ұсыну. Суреттердің дұрыстығын тексеру үшін оларды салыстыру.

«Әдемі кілемшелер»

Мақсаты: бөліктерден кілемше жасауға үйрету; қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

Құрал-жабдықтары: қағаздан жасалған кілемшелер, геометриялық пішіндер.

Мазмұны: Балалар геометриялық пішіндерді берілген кілемшелердің үстіне қойып, құрақ құрайды.